

kand. urid. nauk: 12.00.04 /V. I. Saraniuk; Mijregion. akad. upr. personalom. — K., 2011. — 20 s.

4. Розман Ю. В. Медіація як альтернативний спосіб вирішення приватно-правових спорів / Ю. В. Розман // Актуальні проблеми політики. — 2013. — Вип. 49. — С. 245–256 : [Електронний ресурс]Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/appol_2013_49_30.pdf Rozman U. V. Mediatcia iak alternatuvnui sposib vurishenia pruvatno-pravovuh sporiv/ U. V.Rozman // Aktyalni problemu polituku. 2013. — Vup. 49. — S. 245–256 : [Elektronui resyrs] — Rejim dostypu: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/appol_2013_49_30.pdf

BALIUK I. PROBLEMATIC ASPECTS OF EXTRAJUDICIAL SETTLEMENT OF COMMERCIAL DISPUTES

Стаття надійшла до редакції 05.11.15.

УДК 342.959

Борсук Наталія Яківна,

канд. юрид. наук,

доцент кафедри правового регулювання економіки
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»¹

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРОЦЕСІВ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНЦЕНТРАЦІЇ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УКРАЇНІ

Статтю присвячено сучасним проблемам правового забезпечення та правозастосування процесів економічної концентрації. Розглянуто процеси розгляду заяв, справ про надання дозволу на концентрацію з метою виявлення їх недоліків і забезпечення підвищення ефективності процесу отримання дозволу на концентрацію. Визначено шляхи вдосконалення законодавства про захист економічної конкуренції та його правозастосування.

Ключові слова: економічна конкуренція, економічна концентрація, Антимонопольний комітет України, суб'єкти господарювання.

The article is devoted to the modern problems of legal support and enforcement processes of economic concentration. The article deals with the process of application, cases of granting permission for concentration in order to identify their weaknesses and improving the efficiency of the process of obtaining permission for concentration. The ways of

¹ Borsuk Nataliya, Candidate of Laws, Associate Professor of the Legal Regulation of Economics Department in Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman.

improvement of legislation on economic competition protection and its enforcement are defined.

Keywords: economic competition, economic concentration, the Antimonopoly Committee of Ukraine, entities.

Постановка проблеми. Процеси концентрації суб'єктів господарювання є невід'ємною складовою конкурентних відносин, проте можуть викликати як позитивні, так і негативні зміни у структурі ринку, тому, потребують належного контролю за їх динамікою з боку держави. У свою чергу, ефективний державний контроль за концентраціями суб'єктів господарювання повинен забезпечуватись належною правовою базою, якою б передбачались ефективні правові механізми реалізації такого контролю, та які були б направлені на мінімізацію негативних наслідків концентрації та водночас на збільшення їх позитивного ефекту для конкурентного середовища загалом.

Аналіз останніх наукових досліджень. Значний внесок у вивчення питань конкуренції, концентрації та функціонування державного механізму антимонопольного контролю за даними процесами здійснили вчені Бакалінська О. О., Грицай О. В., Задихайло Д. В., Лозова Г. О., Филюк В. В. та інші.

Метою та завданням статті є дослідження особливостей правового регулювання отримання дозволу на концентрацію як способу взаємодії між Антимонопольним комітетом України та суб'єктами господарювання.

Викладення основного матеріалу. Правове регулювання відносин у сфері концентрації суб'єктів господарювання забезпечується Законом України «Про захист економічної конкуренції» [1], Законом України «Про Антимонопольний комітет України» [2], Положенням про порядок подання заяв до Антимонопольного комітету України про попереднє отримання дозволу на концентрацію суб'єктів господарювання [4], Порядком надання Кабінетом Міністрів України дозволу на узгоджені дії, концентрацію суб'єктів господарювання [3] та іншими нормативно-правовими актами. На сьогодні, поняття концентрації суб'єктів господарювання в українському законодавстві не закріплене, однак дану категорію пропонується розуміти, зокрема, через форми її прояву. Зокрема, у ст. 22 Закону України «Про захист економічної конкуренції» [1] законодавцем визначено форми концентрації, а також окреслено критерії, за існування яких відповідні дії суб'єктів господарювання не визнаються концентрацією. Відповідно до ч.2

ст. 22 зазначеного Закону концентрацією визнається: 1) злиття суб'єктів господарювання або приєднання одного суб'єкта господарювання до іншого; 2) набуття суб'єктом господарювання безпосередньо чи через інших осіб контролю над іншим суб'єктами чи їх частинами, зокрема, шляхом: а) придбання, набуття у власність іншим способом активів у вигляді цілісного майнового комплексу або структурного підрозділу суб'єкта господарювання, а також одержання в оренду, управління, концесію, лізинг активів у вигляді цілісного майнового комплексу або структурного підрозділу суб'єкта господарювання, в тому числі придбання активів суб'єкта, який ліквідується; б) призначення (обрання) на посаду керівника, заступника керівника спостережної ради, правління або іншого наглядового чи виконавчого органу суб'єкта господарювання особи, яка вже займає одну чи кілька з перелічених посад в інших суб'єктах господарювання або створення ситуації, при якій більше половини посад членів спостережної ради, правління, інших наглядових чи виконавчих органів двох чи більше суб'єктів господарювання обіймають дні й ті самі особи; 3) створення суб'єкта господарювання двома і більше суб'єктами господарювання, який протягом тривалого часу здійснюватиме самостійну господарську діяльність, але при цьому таке створення не призведе до координації конкурентної поведінки між суб'єктами, що створили даний суб'єкт господарювання або між ними та новоствореним суб'єктом; 4) придбання, набуття у власність іншим способом чи одержання в управління часток (акцій, паїв), що забезпечує досягнення або перевищення 25 або 50 % голосів у вищому органі управління відповідного суб'єкта господарювання.

На сучасному етапі правова база вітчизняної політики у сфері конкуренції є доволі розвиненою. Найпроблемнішим питанням у даній сфері є не стільки недосконалість окремих правових норм, як практика правозастосовної діяльності, що, на сьогодні, є доволі неоднозначною. Утім, існує також необхідність у вдосконаленні існуючих на сьогодні правових норм і запровадженні якісно нових інструментів оцінки наслідків концентрації.

Ефективність правового регулювання конкурентних правовідносин, здебільшого, залежить від правозастосовної практики. З огляду на сучасний стан конкурентного середовища в Україні, необхідним вбачається запровадження дієвої системи нормативно-правового регулювання правозастосовної діяльності антимонопольних та інших органів, що здійснюють державну політику у

сфері конкуренції [7, с. 18]. Так, існуючий на сьогодні, механізм державного контролю за економічною концентрацією містить ряд недоліків і проблемних питань, що потребують якнайшвидшого їх вирішення. Проблеми системи державного антимонопольного нагляду у даній сфері полягають у такому. Найґрунтовнішою проблемою у сфері захисту економічної конкуренції, на наш погляд, є неузгодженість між конкурентно-антимонопольною та іншими напрямками політики держави, зокрема, інвестиційною, ціноюю, зовнішньоекономічною тощо, відсутність узгодженої системи дій між органами Антимонопольного комітету України (надалі — АМКУ) та іншими органами державної влади й місцевого самоврядування, інститутами громадянського суспільства щодо здійснення нагляду за процесами концентрації. Так, суттєвий недолік вбачається у передбаченій Законом України «Про захист економічної конкуренції» системі порогових показників концентрації (сукупної вартості активів або сукупного обсягу реалізації товарів), які зважаючи на ступінь відкритості вітчизняного ринку та проблеми з входження на нього нових суб'єктів господарювання, є значно заниженими. Водночас, відсоток ринкової частки підприємства, який згідно з вітчизняним законодавством вважається монопольним, є найнижчим у міжнародній практиці. Дана обставина, у свою чергу, призводить до необхідності навіть суб'єкту з незначними вартісними показниками отримувати відповідний дозвіл на концентрацію, що створює зайві перешкоди та бар'єри суб'єктам господарювання при вході на вітчизняний ринок.

Відповідно до ст. 24 ЗУ «Про захист економічної конкуренції» [1], отримання дозволу на концентрацією є обов'язковим: 1) у випадку вчинення суб'єктами господарювання дій з концентрації у формах, передбачених ст. 22 ЗУ «Про захист економічної конкуренції», коли сукупна вартість активів або сукупний обсяг реалізації товарів учасників концентрації, з урахуванням відносин контролю, за останній фінансовий рік, у тому числі за кордоном, перевищує суму, еквівалентну 12 млн євро і при цьому: сукупна вартість активів або сукупний обсяг реалізації товарів, у тому числі за кордоном, не менш як у двох учасників концентрації, з урахуванням відносин контролю, перевищує суму, еквівалентну 1 млн євро; та сукупна вартість активів або сукупний обсяг реалізації товарів в Україні хоча б одного учасника концентрації, з урахуванням відносин контролю, перевищує суму, еквівалентну 1 млн євро; 2) у випадку вчинення суб'єктами господарювання

дій з концентрації у формах, передбачених ст. 22 —вказаного Закону, незалежно від сукупної вартості активів або сукупного обсягу реалізації товарів учасників концентрації, якщо: частка на певному ринку товару будь-якого учасника концентрації або сукупна частка учасників, з урахуванням відносин контролю, перевищує 35 %, та концентрація відбувається на цьому чи суміжному з ним ринку товару.

Комплексний характер зазначених критеріїв дає змогу анти-монопольним органам детальніше визначати коло осіб і перелік угод, яким необхідно попередньо отримувати попередній дозвіл. Однак, з іншої сторони, універсальний характер даних порогових показників вказує на те, що такі критерії не завжди є ефективним інструментом при оцінюванні контролюючими органами інших ринків, окрім товарних, зокрема, фінансових [12, с. 282].

На думку Д. В. Задихайла, зазначені порогові показники концентрації є надто низькими для сучасних параметрів обігу активів у сучасній економіці, що, у свою чергу, провокує масовий характер звернень за дозволом на концентрацію суб'єктів господарювання та перетворює функцію контролю на буденну бюрократичну процедуру з варіаціями [9, с. 128].

Так, за даними річного звіту АМКУ, у 2014 році Комітетом було розглянуто 781 заяву про надання дозволу на концентрацією, кількість яких дещо зменшилась у порівнянні із 2012—2013 роками (944 та 962 заяви відповідно). У той же час, серед загальної кількості заяв переважну більшість становила частка звернень саме іноземних інвесторів (80,8 %). Протягом звітнього року Комітетом було надано дозвіл щодо 501 випадку концентрації, з них: у 476 випадках рішення про надання дозволу було прийнято за розглядом відповідних заяв без проведення поглибленого дослідження, а також відкрито 85 справ про концентрацію, з яких 25 справ було розглянуто у 2014 році та надано відповідні дозволи. Комітетом також відзначається про поширеність випадків концентрації за участю монопольних утворень. Найпоширенішими формами концентрації у 2014 році, на які Комітетом було надано дозвіл, були придбання акцій (часток, паїв) — 83,3 % від загальної кількості, набуття контролю в інших формах — 7,2 % і спільне створення суб'єкта господарювання — 4,4% від загальної кількості [5].

Як було з'ясовано Організацією Економічного співробітництва та розвитку за результатами проведеного її органами огляду конкурентного законодавства та конкурентної політики України, вимоги щодо подання заяв на концентрацію, закріплені у конкурент-

ному законодавстві, значною мірою суперечать прийнятим міжнародним стандартам [10]. У свою чергу, складність і недостатня визначеність законодавчих вимог щодо оформлення заяв на отримання дозволу на концентрацію, зокрема, встановлення відносин контролю між учасниками концентрації, формування групи суб'єктів господарювання, обчислення усієї сукупності структурних і вартісних показників послаблюють взаєморозуміння між органами АМКУ та приватним сектором. Так, можливість залишення Антимонопольним комітетом України заяви на отримання дозволу без розгляду, у зв'язку із невідповідністю поданих документів встановленим вимогам дещо послаблює, на нашу думку, механізм попереднього контролю за концентрацією, оскільки актуальність певної концентраційної трансакції для її учасників є, як правило, обмеженою часовими рамками. Зокрема, правильне визначення відносин контролю для учасників концентрації є важливим моментом як під час підготовки заяви про надання дозволу на концентрацію, так і під час з'ясування необхідності звернення до органів АМКУ для отримання дозволу. При обчисленні структурних і вартісних показників концентрації важливим є правильне встановлення кола усіх її учасників, як безпосередніх, якими є суб'єкти господарювання, які ухвалюють рішення про концентрацію, та суб'єкти господарювання, щодо яких приймається таке рішення (ст. 23 ЗУ «Про захист економічної конкуренції»), так і опосередкованих, тобто, суб'єктів господарювання, пов'язаних хоча б з одним із безпосередніх учасників відносинами контролю. Особливо важливим дане питання є для пов'язаних осіб, які формально є самостійними суб'єктами господарювання, проте фактично, на ринку діють як залежні структури [11, с. 55].

Однією з основних проблем правового регулювання концентраційних процесів на ринку України є відсутність законодавчого закріплення чіткого категоріального апарату, передусім, поняття економічної концентрації. Також чіткого визначення потребує термін «суттєве обмеження конкуренції», оскільки дана обставина є однією із підстав заборони концентрації, проте в жодному чинному нормативно-правовому акті дана категорія не роз'яснюється та не тлумачиться порядок її застосування органами АМКУ при аналізі показників концентрації. Так, відповідно до ч. 2 ст. 31 Закону України «Про захист економічної конкуренції», органи АМКУ можуть надати дозвіл на концентрацію з обумовленням виконання учасниками такої концентрації певних вимог і зобов'язань, які усуватимуть негативний вплив концентрації на

конкуренцію. З огляду на можливість отримання суб'єктами господарювання дозволу на здійснення концентрації, що характеризується негативними наслідками для конкуренції на ринку, постає проблема щодо необхідності запровадження чіткої та зрозумілої системи правил, умов, за яких така концентрація може бути дозволена органами Комітету [13, с. 21].

За результатами здійсненого нами дослідження можемо дійти висновку, що найбільша кількість проблемних питань у сфері контролю за концентраціями, на сьогоднішній день, пов'язана саме із адміністративно-процедурними аспектами такого контролю, зокрема, щодо порядку здійснення антимонопольними органами аналізу заявлених концентрацій, оцінки та визначення критеріїв, за якими заявлена концентрація вважається такою, що може призвести до монополізації чи суттєвого обмеження конкуренції на ринку. Зокрема, В. В. Филлок наголошує на необхідності уточнення методичних принципів, застосовуваних органами АМКУ при визначенні меж товарного ринку та ринкових часток суб'єктів господарювання, а також зазначає про потребу у визначенні додаткових критеріїв для оцінки домінуючого становища підприємства на ринку, зокрема, на основі аналізу виробничих потужностей та фактичного обсягу випуску продукції [13, с. 21]. У наукових колах деякими авторами також наголошувалось про необхідність чіткого правового визначення та, відповідно, законодавчого закріплення підстав для заборони концентрації. Належного роз'яснення потребує також і порядок здійснення органами Антимонопольного комітету України аналізу комплексу документів, наданих учасниками концентрації для отримання необхідного дозволу на концентрацію.

Так, положеннями ст. 60 ЗУ «Про захист економічної конкуренції» [1] впроваджено механізм оскарження рішень органів АМКУ щодо концентрації, зокрема, заявникам, третім особам у справі гарантується право оскарження даних рішень у судовому порядку у порядку господарського судочинства. Однак, у зв'язку із прийняттям Кодексу адміністративного судочинства України та запровадження системи адміністративних судів, які уповноважені розглядати спори, зокрема, між юридичними особами та суб'єктами публічних повноважень, виникли певні правові колізії стосовно визначення підвідомчості даної категорії спорів між спеціальними нормами законодавства про захист економічної конкуренції та нормами Кодексу адміністративного судочинства України. Результатом даної обставини є те, що спори у сфері конкуренції, на сьогоднішній день, розглядаються як у порядку господарського, так і в

порядку адміністративного судочинства. Не сприяє вирішенню даної проблематики і неоднакова правозастосовна практика, оскільки судами обох юрисдикцій продовжуються прийматись до розгляду конкурентні спори, та відсутність єдиної правової позиції з боку вищих судових інстанцій, зокрема, Вищого господарського та Вищого адміністративного судів Ук-раїни. Як вбачається із позиції Вищого господарського суду України, подання суб'єктом господарювання адміністративного позову не є оскарженням рішення органу Комітету у розумінні статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції», оскільки відповідне оскарження здійснюється лише до господарського суду [6]. Таким чином, має місце правова невизначеність з даного питання.

Висновки. Узагальнюючи означені проблемні питання правового регулювання процесів економічної концентрації суб'єктів господарювання, можемо дійти до таких висновків. Незважаючи на прогресивність вітчизняного законодавства у сфері контролю за концентраціями, його відповідність найкращим міжнародним практикам у сфері антимонопольного регулювання, на сьогоднішній день залишаються недостатньо регламентованими на законодавчому рівні ряд аспектів стосовно концентрації підприємств. Зокрема, правового визначення потребують деякі процедурні аспекти з розгляду та оцінки органами Антимонопольного комітету України заяв про концентрацію, а саме: порядок і методика аналізу антимонопольними органами критеріїв концентрації, на підставі яких вона може бути визнана такою, що призводить до монополізації чи суттєвого обмеження конкуренції; умов, за яких дозвіл на концентрацію може бути надано із встановленням додаткових зобов'язань щодо усунення негативних наслідків для конкуренції. У свою чергу, законодавчого визначення потребує також і трактування поняття «суттєвого обмеження конкуренції» та порядок визначення органами АМКУ рівня «суттєвості» такого обмеження. Не менш важливим є встановлення та притримування судовими органами, зокрема, господарської та адміністративної юрисдикцій, єдиної позиції щодо визначення підвідомчості спорів стосовно оскарження рішень органів Антимонопольного комітету України як суб'єкта публічних повноважень.

Список використаних джерел

1. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11 січня 2001 р. № 2210-III (зі змінами та доповненнями) // Відомості Верховної

Ради України. — 2001. — № 12. — Ст. 64. Pro zahyst ekonomichnoi konkurentsii: Zakon Ukrainy vid 11 sichnya 2001 r. № 2210-III (zi zminamy ta dopovnennyamy) // Vidomosti Verhovnoi Rady Ukrainy . — 2001. — № 12. — St. 64.

2. Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26 листопада 1993 р. № 3659-XII (зі змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. — 1993. — № 50. — Ст. 472. Pro Antymonopolnyy komitet Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 26 lystopada 1993 r. № 3659-XII (zi zminamy ta dopovnennyamy) // Vidomosti Verhovnoi Rady Ukrainy . — 1993. — № 50. — St. 472.

3. Про затвердження Порядку надання Кабінетом Міністрів України дозволу на узгоджені дії, концентрацію суб'єктів господарювання: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2002 р. № 219 // Офіційний вісник України. — 2002. — № 9. — Ст.87. Pro zatverlshennya Poryadku nadannya Kabinetom Ministriv Ukrainy dozvolu na uzgodzheni dii, kontsentratsiyu sub'yektiv gospodaryuvannya: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 28 lyutogo 2002 r. № 219 // Ofitsiynyy visnyk Ukrainy. — 2002. — № 9. — St. 87.

4. Про затвердження Положення про порядок подання заяв до Антимонопольного комітету України про попереднє отримання дозволу на концентрацію суб'єктів господарювання (Положення про концентрацію): Розпорядження Антимонопольного комітету України від 19 лютого 2002 р. № 33-р // Офіційний вісник України. — 2002. — № 13. — Ст.225, Ст.679. Pro zatverlshennya Polozhennya pro poryadok podannya zayav doAntymonopolnogo komitetu Ukrainy pro poperednye otrymannya dozvolu na kontsenratsiyu sub'yektiv gospodaryuvannya (Polozhennya pro kontsenratsiyu): Rozporyadzhennya Antymonopolnogo komitetu Ukrainy vid 19 lyutogo 2002 r. № 33-p // Ofitsiynyy visnyk Ukrainy. — 2002. — № 13. — St. 225, St. 679.

5. Звіт Антимонопольного комітету України за 2014 рік: Розпорядження Антимонопольного комітету України від 12 березня 2015 року № 6-рп: [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.amc.gov.ua/amku/doccatalog/document?id=110270&schema=main> Zvit Antymonopolnogo komitetu Ukrainy za 2014 rik): Rozporyadzhennya Antymonopolnogo komitetu Ukrainy vid 12 bereznya 2015 roku № 6-рп: [Elektronnyy resurs]. — Rezhym dostypu: <http://www.amc.gov.ua/amku/doccatalog/document?i=110270&schema=main>

6. Про стягнення штрафу та пені в розмірі 345 000,00 гривень: Постанова Вищого господарського суду України від 30.08.2011 року у справі № 5021/355/2011: [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/17905190> Pro styagnennya shtrafu ta peni v rozmiri 345 000,00 grynen: Postanova Vyshchogo gospodarskogo sudu Ukrainy vid 30.08.2011 roku u spravi № 5021/355/2011: [Elektronnyy resurs]. — Rezhym dostypu: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/17905190>

7. *Бакалінська О. О.* Проблеми та перспективи розвитку конкурентного законодавства України / О. О. Бакалінська // Часопис Київського університету права. — 2013. — № 3. — С.17-21. *Bakalinska O. O.* Problemy ta perspektyvy rozvytku konkurentnogo zakonodavstva Ukrainy / O. O. Bakalinska // Chasopys Kyivskogo universytetu prava. — 2013. — № 3. — S. 17—21.

8. *Грицай О. В.* Антимонопольний контроль за концентрацією господарських структур на рівні регіону: автореф. дис. канд. екон. наук. 08.10.01 / О. В. Грицай. — НАН України. Ін-т екон.-прав. дослідж. — Донецьк, 2002. — 21 с. *Grytsay O. V.* Antymonopolnyy control za kontsentratsiyeyu gospodarskyh struktur na rivni region: avtoref. dys. kand. ekon. nauk. 08.10.01 / O. V.Grytsay. — NAN Ukrainy. In-t econ.-prav. doslidzh. — Donetsk, 2002. — 21 s.

9. *Задихайло Д. В.* Господарсько-правова політика щодо об'єднань асоційованих підприємств холдингового типу / Д. В. Задихайло // Вісник Національного університету «Юридична академія імені Ярослава Мудрого» за редкол.: А.П. Гетьман та ін. — Харків, 2012. — № 3 (10). — С. 119—130. *Zadyhaylo D. V.* Gospodarsko-pravova polityka shchodo ob'yednan asotsiyovanyh pidpryyemstv holdynovogo typu / D. V. Zadyhaylo // Visnyk Natsionalnogo universytetu «Yurydychna akademiya imeni Yaroslava Mudrogo» za redkol.: A.P. Getman ta in. — Harkiv, 2012. — № 3 (10). — S. 119—130.

10. Конкурентне право та політика в Україні. Огляд Організації Економічного Співробітництва і Розвитку. — 2008: [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.oecd.org/regreform/sectors/41165982.pdf> *Konkurentne pravo ta polityka v Ukraini. Oglyad Organizatsii Ekonomichnogo Spivrobitnytstva i Rozvytku.* — 2008: [Elektronnyy resurs]. — Rezhym dostypu: <http://www.oecd.org/regreform/sectors/41165982.pdf>

11. *Лозова Г. О.* Деякі аспекти удосконалення системи державного контролю за економічною концентрацією суб'єктів господарювання в Україні / Г.О. Лозова // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. — 2011. — Випуск 125. — С. 55—57. *Lozova G. O.* Deyaki aspekty udoskonalennya systemy derzhavnogo kontrolyu za ekonomichnoyu kontsentratsiyeyu sub'yektiv gospodaryuvannya v Ukraini / G.O. Lozova // Visnyk Kyivskogo natsionalnogo universytetu im. T. Shevchenka. — 2011. — Vypusk 125. — S. 55—57.

12. *Филюк В. В.* Економіко-організаційне забезпечення контролю за концентрацією ринків в Україні / В. В. Филюк // Теоретичні та прикладні питання економіки: зб. наук. праць. — 2013. — Випуск 28, том 1. — С. 278—285. *Fylyuk V. V.* Ekonomiko-organizatsiyne zabezpechennya kontrolyu za kontsentratsiyeyu rynkiv v Ukraini / V. V. Fylyuk // Teoretychni ta prykladni pytannya ekonomiky: zb. nauk. prats. — 2013. — Vypusk 28, tom 1. — S. 278—285.

13. *Филюк В. В.* Контроль за концентрацією ринків в Україні: проблеми та перспективи / В. В. Филюк // Формування ринкових відносин

в Україні. — 2013. — № 7. — С.15-22. Fylyuk V. V. Kontrol za kontsentratsiyeu rynkiv v Ukraini: problem ta perspektyvy / V. V. Fylyuk // Formuvannya rynkovykh vidnosyn v Ukraini. — 2013. — № 7. — S. 15—22.

BORSUK N.PROBLEMS OF LEGAL REGULATION OF ECONOMIC CONCENTRATIONS FOR UNDERTAKINGS IN UKRAINE

Стаття надійшла до редакції 19.11.15.

УДК 728:341:340.134 (477)

Виноградова Ганна Валеріївна,
канд. юрид. наук,
доцент кафедри цивільного та трудового права
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»¹

ПОНЯТТЯ «НАЛЕЖНЕ ЖИТЛО» В МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИХ ДЖЕРЕЛАХ І ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ

Досліджено правові засади регламентації поняття і змісту категорій «належне житло», «право на належне житло», «достатнє житло» з точки зору міжнародного права. Проведено порівняльно-правовий аналіз змісту понять «належне житло», «достатнє житло», «житло, придатне для проживання». Внесено пропозиції щодо вдосконалення чинного житлового законодавства України в частині регламентації права громадян на належне житло.

Ключові слова: належне житло, право на житло, житлові умови, ООН-Хабітат, придатне для проживання житло, непридатне для проживання житло.

The legal bases of regulation of the concept and content categories of «adequate shelter» and «the right on an proper accomodation» in terms of international law. A comparative legal analysis of the content of the terms of «proper accomodation», «sufficient accomodation», «suitable for a residence accomodation». Proposals for improving the current accomodation legislation of Ukraine regarding regulation of citizens' rights on an proper accomodation.

Key words: adequate shelter, a right on an accomodation, dwelling conditions, UN-HABITAT, suitable for aresidence accomodation, unoccupied accomodation

¹Vinogradova Hanna Valeriivna, candidate of Law, Associate Professor of the Civil and Labour Law in Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman.